

1924
november
30

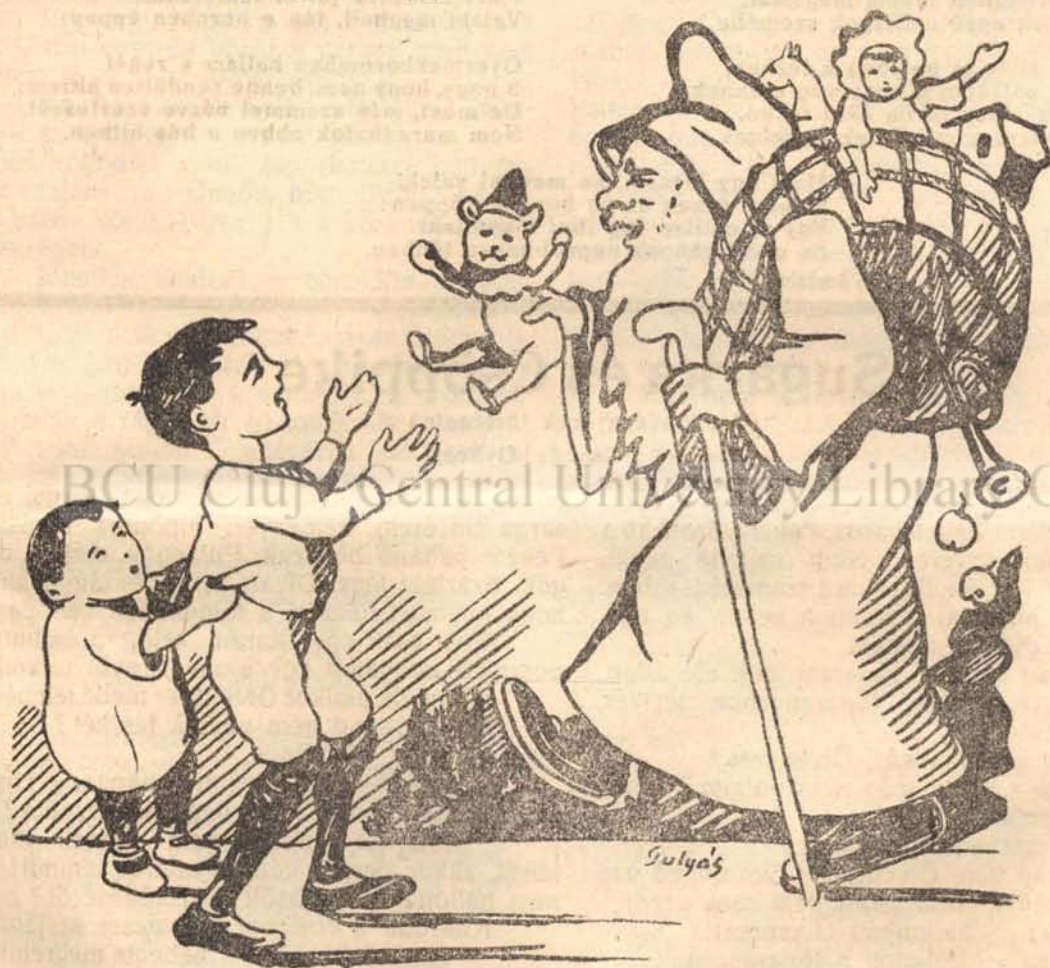

BCU Cluj / Central University Library Cluj

GIMBORA

10 GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

Mikulás apó

Ihol, itt van, itt van Mikulás apó!
Fehér a szakála, fehér, mint a hó.

Ő az, senki más,
Kedves Mikulás,
Drága Mikulás!

Isten hozott hozzánk, kedves öregünk
Ó, mennyi szépet s jót hozál mi nekünk!

Áldott a lépésed,
Az érkezésed,
Kedves Mikulás,
Drága Mikulás!

A hulló csillagról.

Irtta: Monoky Sándor.

Ugy el-elnézem nappal az eget,
Szép kékségében megfürdik a lelkem;
Miként ha látnám, hogyan integet
Sok kedves onnan, kiket itt szerettem.

Majd felhők jönnek és felhők mennek,
Százféle csodás alakzattá válva.
Mostan mint szelíd báránycák legelnek,
Majd tömörülnek szörnyű, vad csatára.

Amikor pedig lepihen a nap
És sötétté lesz az ég tiszta kékje:
Egy új világban érzem magamat,
Nézőn az apró csillagok szemébe.

Mennyi világ is bolyong a térben,
Szabott pályáján a nagy végtelennek,
Az örök jószág tartja őket féken,
Kinek szavára mindenenk figyelnek.

Egyiknek szeme kéklő tűzben ég.
Narancs-szín fénnel pislogat a másik.
Mennyi csodás szín! mellyel az Istenség
Fölékesíté az égnek határit.

Míg egész valóm így átszellemül
Az örök összhang fenséges voltától:
Egyszerre csak... a távolon keresztül
Csillag hull le a többiek sorából.

Lelkemre bánat árnya nehezül
És a szívemet elszorulni érzem,
Mert eszembe jut önkéntelenül:
Valaki meghalt, tán e percben éppen.

Gyermekkoromban hallám e regét
S hogy, hogy nem, benne rendülten hittem;
De most, más szemmel nézve szerteszét,
Nem maradhatok ebben a bús hitben.

Most úgy hiszem, ha meghal valaki
S lelke innen az ég honába röppen:
Egy új csillag fog fönt kigyullani
És ezért vannak napról-napra többen.

(Vámfalu.)

Sugárka és Csöppike

(Két tündérgyerek története.)

— Elmeséli: Szondy György. —

Szép, csillagos éjszaka borult az erdőre.
Nyugodtan pihent Feketeváros, Feketevárosban a
két pöttöm tündérgyerek. Nem sejtette senki,
minő veszély leselkedik rájuk a szomszédságban.

Amikor pirkadni kezdett a keleti ég alja,
kivonultak a gyűjtőcsapatok.

Ötvenezer meg a főparancsnok elé állott.

— Alássan kérem, főparancsnok testvér,
kérek szabadságot!

— Mire a szabadság, Ötvenezer?

— Ezen a héten még nem voltam a kocsmában. Odamennék.

A főparancsnok bólogatott.

— Igazad van, Ötvenezer. Szükséged van
egy kis pihenőre, mulatságra. Hát csak eredj.

— Krix! — hajlongott Ötvenezer.

— Krax! — bólintott a főparancsnok

Elindult Ötvenezer a munkás csapatok nyomában a kocsmá felé. Ott volt ez nem messze Feketevárostól. Egy szép tő vadpetrezselyem. Annak nagy, ernyős fehér virágaira gyűltek a dorbézolók. Ették a virágport, a friss mézet. A ravasz Ötvenezer észrevette tegnap, hogy hajnalra új termeket nyit meg a kocsmáros: friss virágok tárják ki kelyheiket. Azért vett szabadságot éppen mára.

Felkapaszkodott nagy keservesen a meredek száron, letelepedett az éppen fészlő virágasztalhoz. Falatozott jóízűen kénye-kedve szerint.

Ilyenkor még üres volt a kocsmá. Az előkelő látogatók csak déltájban állítanak be. Akkor érkezik nagy zugással a zöld-arany ruhás virág-

bogár, a darazsak karcsu népsége. Piros, zöld, sárga cincérek, keményen kipödört bajusszal, Fekete pattanó bogarak. Pillangók, méhek, dongók. Százféle légy. Olyan nyüzsgés támad akkor, hogy egymást lökdösi a töméntelen vendég.

Most csak egy korán kelő, prémbundás poszméh iszogatót egy ujonnan nyílt teremben.

Elbámult, amikor Ötvenezer mellé telepedett.

— Hát kend nem védi a fészket? — förmedt rá nagy dörmögve.

— Én-e? — csodálkozott a hangya. — Hiszen nincs most háború. Kik ellen védekezném?

— Hja, ha kendtek nem néznek maguk körül, akkor persze nem is tudnak semmit! Hát nem hallottak a vörösök készülődéséről?

Kifordult a virágpor Ötvenezer szájából.

— A vörösökről? — hebegte megrémülve.

— Abbíony, a vörösökről! Délfelé megtámadják kendteket. Ott jártam az imént, most vonul ki a sereg.

Egyéb sem kellett Ötvenezernek. Annyit sem szólt többet, hogy kukk, csak leugrott a kocsmából egyenesen. Mintha mi a Cenk tetejéről ugrálnánk le. Neki az meg sem kottyant. Futott, rohant hazafelé, ahogy a lábai birták. Minden szembejövőt visszakergetett.

— Készülni, talpra! Jönnek a vörösök!

Felzudult pillanat alatt Feketeváros. Szaladgáltak a parancsnokok teremről-teremre. Vágtattak a futárok a gyűjtő-csapatok után: azonnal visszatérni!

A főparancsnok pedig nagyszerű tervet

eszelt ki. Tízezer hangyát vezényelt Feketeváros köré. Mély árokkal vette körül a várost. Az egyik kapuból csatornát ástak az árokhoz. Amikor elkészültek, Csöppikét hívatta a főparancsnok. Odaállt vele a kapuba, a csatornához.

— Csöppikém, — kopogtatta — nagy veszély fenyeget bennünket. Jönnek a vörösök, hogy elfoglalják városunkat. Kit megölnék, kit rabszolgául hurcolnak, ha legyőznek bennünket. Akarsz-e rajtunk segíteni?

Hogyne akart volna! De mennyire akart! Csak azt mondja meg a főparancsnok, miben lehet segítségére?

— Sirj, sirj, Csöppike, sirj amennyit csak tudsz! Vizzel vesszük körül a várost, azon nem bir keresztül törni a vörös sereg!

— No, ha csak ez kell, — kacagott Csöppike, — ez meg van egy perc alatt!

Sirt, zokogott, sűrű záporkönyve hullván hullt a csatornába. Ömlött, hömpölygött az árkon a város körül. Vizes gyűrű közepén várták az ellenséget.

— Jöhettek, komék! — dörzsölte csápjait meglepedetten a főparancsnok. Éljenek a hangyák. Csókolták, simogatták hálásan Csöppikét.

Éppen idejére készült el a védőv. Nagy rohanva bukkantak elő a nádasból a vörösök Csattogtatták a rágóikat, hadonásztak a csápjaikkal. Futottak vakon Feketeváros felé, csak a vízárak előtt hőköltek vissza. Némelyik még ott sem. Szörnyű buzgalmában nem vette észre a veszélyt, belepotyogott a vízbe. Evickélt, kinlódott, míg partra kecmeregetett.

Vakarta a fejét Vasfogu főparancsnok.

— Hm, hm, ezeknek ugyan bőven van vizük. — Avval jól ivott az árokból. A serege már ott törté lökte egymást, körül a partokon, egy ital vizért.

— No, ezért még hálásak lehetünk feketééknek, — dörzsölte meg az itóka után jóízűen a csápjait Vasfogu. — Hanem most már rajta, hidat kell verni! Hívjátok ide Vöröscomb parancsnokot.

— Itt vagyok, — jelentkezett Vöröscomb.

— Hidat kell készíteni! — paracsolt Vasfogu. Itt lesz a legjobb, szemben a főkapuval. Hány hangyára van szüksége?

Vöröscomb gondolkozott egy percig.

— Ötezer elég lesz!

— Vigye! De estére benn akarok lenni a városban!

Tisztelgett Vöröscomb, rohant a hangyáival a főkapu elé! Minden hangya egy-egy ágacsát cipelt rágóiban. Behajigálták sorban a vízbe. Nőt nődgélt a kis tutaj. Haladt a város felé. Már levelek borították a hidász-hangyákat.

Megijedtek a feketék a főkapuban.

— Jaj! Mindjárt ide át lesznek!

De Csöppike csak nevette őket.

Odaállt a csatornához, nagy harmat-hullámot zuditott le. Puff neki, szétvitte az áradás a hidat. Kezdek előről, dühöngött Vasfogu, szégyenkezett Vöröscomb.

Itéletnapig ott kinlódhattak volna, ha az arany nyilasok segítségül nem jönnek. Körülállták az árkot, szórták belé az aranynyilat. Sistergett, gőzölgött a víz, elpárolog egyhamar, ha Csöppike észre nem veszi.

— Ne féljete, amig engem láttok! — kacagott vígan, azután meg rágyújtott a harmatozó zokogásra. Hiába erőlködtek a nyilasok, amennyi párolgott, annyi ömlött Csöppike szeméből.

— Megálljatok csak, szólt akkor az egyik nyilas. — Szórjátok a nyilakat, ahogy tudjátok. Én kinézem addig, honnan jön a friss víz.

Odalopózkodott a partra, körüljárta várost. Jaj, hogy Csöppike nem vigyázott nagy buzgalmában. Észrevette az aranynyilat a kapu alatt. Huss! Pendült az aranynyil, lábához kapott sikolta Csöppike: keresztül furta a bokáját. Ugy égetett, mint a tűz, mint az izzó vas. De az a csodálatos: attól a pillanattól nem tudott többé Csöppike sirni. Kiapadt a forrás két gyönyörű szeméből. Csak sikoltozott, csak lihegett fájdalomában. Vitték a megrémült hangyák a legelső, leghűsebb termekbe. Lefektették friss mohaágyra. Ám a nyilat senki sem bírta kihuzni. Hozzá sem nyulhattak, annyira süttött. Ajultan terült el Csöppike az ágyon.

Most már könnyű dolguk volt az aranynyilasoknak. Szikkadt, száradt a vizes árok, gyorsan épült a hid. Nem is egy. Négy helyet tolták előre Vöröscomb hangyái az ág-tutajokat. Szegény feketék hiába erőlködtek. Rárontottak a Vörösökre, amikor partot értek a tutajok, szétrombolták a hidat, megölték az építőket. Ám a vörös sereg csak zudult előre. Nemsokára már hid sem kellett, kiszáradt az árok.

— Rohamra! — kopogták fejről-fejre a vörös parancsnokok. Mint valami vagy vörös lepedő, ömlött a vöröshangyák áradata Feketeváros felé.

A feketék a kapuk előtt fogadták őket. Lett olyan birkózás, olyan tülekedés, minőt még nem látott az erdő. Az aranynyilasok szórták perzselő nyilaikat a feketékre, haraptak, vágta a bőszült vörösök.

Nem lehetett nekik ellenállni.

Beszorultak a feketék a kapuk alá.

Vasfogu magához hívatta a parancsnokokat.

— A főkapu elé a legjobb csapatokat! — parancsolta. — Ott fogunk behatolni.

Maga állt az ostromló sereg élére.

Látták a feketék, mi készülődik. Az öreg főparancsnok sem késlekedett: rohant a főkapuhoz.

Ott már tolongott befelé a vörös hadsereg. Legelőbb a hatalmas Vasfogu.

Nekiment a feketék főparancsnoka az óriásnak. Megragadta a derekát, hogy csakugy ropogott rajta a vérvörös páncél. Vasfogu kapálódzott, rázta le az ellenséget és sikerült elcsipnie egyik lábát. Nyakk! Lehullott a fekete parancsnok lába abban a pillanatban. A két sereg mozdulatlanul nézte a vezérek párbaját.

Már úgy látszott, a fekete győz. Fölemelte Vasfogut a levegőbe, hiába kapálódzott. Aztán lecsapta és a feje felé kapott. De Vasfogó talpra ugrott, amint eleresztette az öreg. Óriás rágói széttáruhtak, mint egy harapófogó. Elkapták a fekete parancsnok fejét és szétmorzsolták egy roppanással.

— Éljen! Utánna!

Elsodorta most már az ostromló sereg a feketéket. Ömlöttek befelé a főkapun, csak a többi kapu tartotta még magát. Berohantak a legfelső bűcsőtermekbe, felkapták a feketegyerekeket és futottak velük vissza, Vörösfészek felé. Vitték őket rabszolgáknak.

Egyzerre azonban meg kellett állniok. Világosság tamadt a sötét teremben: Sugárka topant eléjük. Kezében egy nagy akáctövis. Ott találta lenni, a régi ruhatárban. Nekirohant Vasfogunak, keresztülszurta dárdájával.

— Utánna, feketék! Mentsük meg a várost! — kiáltotta és magasra emelte az átszurt ellenséget.

Uj bátorság kelt a feketék szívében, a vö-

rösök meg összecsupkoltak ijedtükben. Menekültek a fényes tündérke dárdája elől. Űzték, vágták őket a feketék. Pillanat múlva már kívül voltak a kapun.

De ott sem állhattak meg. Sugárka ugyan nem ment ki a kapun, de a feketék futottak a menekülők nyomában, be a nádasba, Vörösfészek felé.

Mire bealkonyodott, meg volt mentve Feketeváros. De haj, mennyi áldozat árán!

(Folytatása következik.)

Őszi melódia.

— Irta: DSIDA JENŐ. —

Azért van, hogy a szívem	Síratom halálát
Csupa, csupa bánat? —	A hulló levélnek,
Síratom halálát	Lassu hervadását
A gyönyörű nyárnak.	A virágos rétnak.

Síratom halálát
Égő, forró könnyel...
... Csicseregő madárdal,
Tavaszi virággal
Csak még egyszer jöjj el!

(Szatmár.)

Nagyenyei szép napokról.

Két esztendő során háromszor hívtak s csak harmadik hívásra sikerült eljutnom abba a városba, melyet világhírré emelt a Bethlen-kollegium, örökéletű Bethlen Gábor fejedelemlennek örökéletű műve. Hjalottak napján léptem át a kollegium szent küszöbét s im, felém mosolygott az örökélet kis és nagy diákok csillogó szeméből. Ott álltak kis és nagy diákok a végtelennek tetsző udvar két oldalán, felzendült az ifjusági zenekar üdvözlő dala, az őszi nap melengető sugaraival végig csókolt a Bethlen zászlót, a szép ifjuságot, szép ifjuságnak öreg és ifju tanítómestereit, én meg álltam, álltam lehajtott fővel, megindultam s önkéntelen imára kulcsolódott a kezem: Tied a dicsőség, Uram, hogy megértem e napot. Amikor pedig elhangzott az üdvözlő dal, új hang csendült felém, meleg, oly melegen zengő, hogy öreg szívem megifjodott, hangosan dobogott, mint egykor régen, amikor a nyolc éves gyermek egy másik kollegium szent küszöbét először lépte át. Fehér haju Fejes Áronnak, a kollegium rektorprofesszorának, a nemzeti nevelés ez örökifju apostolának hangja volt ez a melegen zengő hang, a mindig ifju szép öregség szólt a mindig ifju szép öregséghez, fehér haju apostol a fehérhaju mesemondóhoz. Csakugyan valóság ez, nem mese? Valóság, valóság, égbe emelő valóság, Csuda e, hogy egy-két szót alig-alig tudtam elrebegni?

Fent vagyunk a díszteremben. Már ott ülnek kis és nagy diákok a padokban. Ott ülnek a professzorok, a szülők. Én ott állok a dobogón és beszélek a régi diákéletéről. És beszélek arról, mi más volt a régi s a mai diákság élete. S végeze-

tül mondom: soha gyermek nem tartozott oly nagy hálával a szüleinek, mint ma, mikor véresverejtekkel keresik meg a mindennapit s gondoktól terhelt, álmatlanul virrasztják át az éjszakát: honnan teremfik elő a rengeteg pénzt, mit a mai gyermek neveltetése megkövetel? Ez legyen a mindennapi imádságotok: Én Uram, én Istenem, áldd és segéld meg az én édes, jó szüleimet!

És akkor kilépett a padból egy ifju, néhai Bartók György püspök unokája, Bodrogi tanár fia, gyönyörű beszédben köszönte meg új utakat mutogató tanításomat, én meg homlokon csókoltam az ifjuban a Jövendőt: a Bethlen-kollegium ifjuságát.

... Igy volt, vége volt, igen szép volt. Feledhetetlenül szép volt.

A színházban fejeződött be az első nap, Kicsiny terem, szorongásig tele. A függöny meghatóan regényes. Régi jeles magyar írónak, Sümegi Kálmánnak a fia az igazgató. Szétlebben a függöny és — Sümegi Kálmán fia meleg szavakban üdvözi a fehérhaju mesemondót. Jaj Istenem, mindjárt elsúlyedek a dicsőítő nevek terhe alatt! Hiszen én nem azért jöttem ide! De végre is mit mondjak? Édes teher ez. Teher, mely alatt nő a munkakedvem. Köszönet, köszönet, köszönet!

Igen, igen, a függöny meghatóan szegényes. De megszépíti a mögötte lakozó lélek. Ez a kicsiny színpad mind Istenadta művészekkel hirdeti a magyar szó szépségét, örökkévalóságát, s egyszerre csak úgy érzem, nő a színpad, végtelennek tetsző nagy férség tárul könybeborult szemeim elé

s ezen a végtelen nagy térségen végig szárnyal a magyar szó szivbe markoló zenéje . . .

. . . Így volt, vége volt, szép volt, igen szép volt. Feledhetetlenül szép volt.

Vasárnapra virradunk. Szólnak a harangok, hívnak a templomba. Megyek, megyek. Tele van a szívem, csordultig tele, kívánva kívánja az Istennel való társalkodást. A maga egyszerűségében, a maga régiségében oly fenségesen szép templomban nincs egy üres szék. És itt minden lélek Istennel társalkodik. Ő vele társalkodom én is, az énekek zengésén, az orgona bugásán, nagytiszleletű Jancsó Sándor magas szárnyaló imádságán, halottakat el-sírató, élőket megvigasztaló szent beszédén át. Minden szép templomi beszéd felujt lelkemben egy régi bánatot: mért hogy Isten szolgája nem lettem én! Annak születtem, s a nemzet napszámosa lettem. Vigasztaljatok meg, erősítsetek meg hitemben: ugy-e, én, ki szóval és tettel szüntelen hirdetem a szeretet vallását, Isten szolgája is vagyok egy személyben?

A második nap délutánja a kisebb gyermekeké volt, de bizony eljöttek a nagyobbak is, oly sokan jöttek, hogy a rengeteg tornaterembe be sem fértek mind. Ezt a mesedélutánát Dóczyiné Berde Amál néni művészlelke és keze rendezte s a szereplők csupa Bethlen-utcai gyermekek, abból a Bethlen-utcából, melynek jóformán minden házában kollegiumi professzorok laknak. Sajnálom, hogy nincs kezemben a szereplők neve: bizony megérdemelnék, hogy megörökítem a nevüket, azokat is, akik „Az unokák kenyeret keresnek” színjátékban állandó derűtségben tartottak nagyokat és gyermekeket, s annak a tizenöt kis- és nagylánynak a nevét is, akik japán jelmezben oly bájosan táncoltak. Szinte fölösleges volt az én mesemondásom: gyermekek színjátéka, tánca — tündérmese volt. És tündérmese volt az a jelenet is, amikor a színpadon gyönyörű nagy bokrétát nyújtott át nekem egy rózsapiros arcú fiú, aki hétéves korral fizetésnél nagyobbat mutatott s aki az örökéletű Bethlen Gábor fejedelem nevét öröklé. Ihol a jövendő, a szép jövendő az ivadékban! Dobbant meg öreg szívem. És jött vele egy szép kislány, gondolom Felméri tanár leánykája, aki egy Abécés könyvvel ajándékozott meg. Abécés könyvvel, melynek Fejes Áron és Felméri Sándor a szerzője és Dóczyiné Berde Amál, aki már annyi szép rajzzal és mesével gyönyörködtetett fiteket a Cimborában, ékesíté fel kedves rajzokkal. Aztán, aztán, vége lett a tündérmesébe illő délutánnak. Ráborult az est a háromszázszázötven kollegiumra és udvarára, de jóvá tünt az est sötétje? Im, ott állnak kettős sorban kis- és nagydiákok, lámpion a kezükben: ennek lobogó fénye világítja meg utamat, szivből fakadó éljenek csendülnek felém véges-végig . . .

Igen, igen, úgy volt, vége volt, igen szép volt. Feledhetetlenül szép volt.

Vége volt? Nincs vége még. Most a „nagyok” kerülnék sorra. Délben, az én kedves házigazdám,

Horváth Pál asztalánál (aki egymaga hat fiút nevel a hazának) s este a kollegium konviktusában együtt láttam az enyedi magyar társadalmat. Micsoda szép harmónia! Délben is, este is, látva-látom, fejünk felett lebeg a nagy Bethlen Gábor szelleme. Vajjon látja-e (hogyne látná!), hogy az asztalnál ülnek mágnás asszonyok és a középosztály asszonyai, feszesség nélkül, idegenkedés nélkül! A csendes, halkszavu Bánffy Kázmérné, a Nőegyesület elnöke, az enyedi társadalom lelke, mozgatója; leánya, Bethlen Bálintné (mily szép magyar arc mindkettő!), professzorok, papok, mindenrendű s foglalkozásu emberek együtt, egy táborban, örökösei és fenn-tartói a régi magyar erkölcsnek, munkásai a művelődésnek, a szeretetnek — igen, e város felett szüntelen ott lebeg Bethlen Gábor szelleme.

Bethlen Gábor . . . A Bethlen-kollegium 300 éves fordulóját a nagy fejedelem arcképét ábrázoló emlékéremmel örökíté meg a hálás nemzedék. Ezzel az emlékéremmel ajándékozott meg a vacsorán engem, a kollegium nevében, Járay István igazgató, tulságosan magasztaló beszéd kíséretében. Ez az érem volt pályafutásom legszebb, legértékesebb jutalma . . . Gyönyörű gondolat volt — köszönet érte!

És most — búcsuzzunk. A kocsi elállt. Hiába tiltakozom: az én felejtethetetlenül kedves, gondos háziasszonyom és Dóczyiné Berde Amál kikisértek a vonathoz. Tiltakoztam, tiltakoztam, de — nem is oly nagyon. Mit mondjak? Jól esett öreg szívemnek ez a szép, ez a megható figyelem, mert Szeretett ennek az igazi neve. A vonaton furán nézegettek az utasok: lám, lám, ez az öreg ember két bokrétával utazik, akár egy primadonna. Az ám, két bokrétával, mert Tordáról is kaptam egyet: Jakab Legényke hozta, aki a nyáron Kolozsvárra is bejött, s im, bejött Enyedre is az édesanyjával, hogy lássa, hallja Nagypapót. Nagyra nőjj, Legényke

. . . Így volt, vége volt, szép volt. Feledhetetlenül szép volt.

(Kisbaczon.)

Elek nagypapó.

Majd . . . akkor . . .

Elképzelem, ilyenkor, csendes este,
Hogy is lesz akkor . . . Lesz majd szép szobám
S benne tipeg majd az édesanyám,
A huncut kamarakulcsot keresve.

Már szinte látom, két szép, nagy fotel
S puha divány lesz a szobasarkon.
Forró fejem majd kezembe tartom
S a bőrfotelben lágyan alszom el.

Elképzelem, milyen szép lesz az élet . . .
Szobámban nem tűnök majd szürkéséget,
Lámpaernyőm mindent lilára fest.

Ilyenkor, amikor duruzsol a tűz
És egy lánggyerek mást kergetőzve űz
S engemet halkán átölel az est.

(Barót.)

Mit hoz a Mikulás?

(Diáktörténet.)

— Irla: CSANÁDY SÁNDOR. —

A zombéki gimnázium egyik leggazdagabb tanulója volt Goldner Lajcsi, a szorgalma azonban jelentékenyebben kisebb vala apja vagyónánál. Csintalanságban pedig felülmulta valamennyi osztálytársát, jóllehet egy negyedik diákhoz némi komolyság is illett volna. Ez a Lajcsi igen sok időt szentelt annak, hogy mi lesz legközelebb a vásárfa, mit hoz a Mikulás, mit hoz a Jézuska, igen érdekelte minden alkalommal Lajcsi napjának titokzatos meglepetése is.

Eddig, amíg a negyedik osztályba át nem lépett, szép, de mégis kisebb jelentőségű ajándékokat kapott. Ő legalább így gondolta. Dominó, lóversenyjáték, meg efféle gyerekjáték, — mint ahogy Lajcsi mondotta — volt az évenként többször bekövetkezett nagy napok öröme. Negyedik diákkora óta azonban módfelett megnőttek Lajcsi igényei, pedig hát nem gyökereztek azok valami kiváló érdemekben. De a jogcím. Lajcsi szerint, nagyon is megvolt: a negyedik osztálynak küzdelmes taposása. A dicsőséges megfutásról Lajcsi kevésbé szeretett beszélni. Ezt »diákpolitikai nagykérdés«-nek nevezte, melyről nem illendőség minden alkalommal beszélni.

Az ajándékok legközelebbi napja Mikulás elközelgése volt, mióta a negyedik osztály küszöbét átlépte. Várta is Lajcsi teljes bizalommal, vérmes reményekkel. Teljes joggal hitte, hogy a játékajándékok korszaka immár elmúlt, tizenhárom esztendejével a vén diákok sorába lépett. Így alkotta meg Lajcsi barátunk magáról a véleményét. Lajcsinak apja is gondolt arra, hogy a fiu nagy gyerek lett, játék már nem igen kell neki, hanem hát azért valami hasznos, de mégis kedves dologgal lepi meg a »vén diák«-ot. Úgy gondolta az apa, hogy egy szép óra hasznos is lesz, kedves is lesz a fiunak.

Arra nem is gondolt a figyelmes apa, hogy ebből Lajcsinak milyen rettentő nagy baja és sok keserősége, meg bosszúsága származik. De hát halandó ember nem tudhatja a jövődőt, így nem okolhatjuk Lajcsi édesapját sem, legkevésbé okolhatja Lajcsi barátunk, amint az később ki fog derülni. Még messze volt december hava Mikulás napjával, amikor a gondos édesapa a fővárosban jártában megvette a gyönyörű órát. Hát bizony gyönyörű volt. Tiszta szinezüst, aranymutatókkal, rubintos kövekkel, duplafedéllel, ébresztő szerkezettel és mi több, a fedél cirádái között ott ékeskedett a »G. L.« monogrammmal. Minderről Lajcsi semmit sem tudott. Gyötörte is szörnyen a kíváncsiság, hogy mit hoz a Mikulás. Azonban nem jutott eszébe, hogy jobban kellene tanulni, hogy Mikulás előzékenyebb legyen a »vén diákkal« szemben.

Lajcsi papája sejtette, hogy a »vén diák« igen gyakran tehet rossz fát a tűzre, de azt még

sem tudta elhinni, hogy Lajcsi a negyedisták között olyannyira fontos szerepet visz, amikor az osztálykönyvbe írásról van szó, vagy a kályha csövét kell bedugaszolni, hogy óra alatt füst legyen. Hát mondom, a papa mindezekről nem sokat tudott, így hát Mikulás tarisznyájába belekerült a Lajcsi ezüstórája is.

Egy héttel Mikulás érkezése előtt Lajcsinak nem volt szándéka Julius Caesar galliai hadjáratairól felelni, kiváltképen azt ékes nyelvezettel lefordítani; dehát ember tervez, Isten végez. Matkovics tanár ur egyik latin órán nagy igyekezettel törekedett ama nem csekély feladatra, hogy Julius Caesar galliai hadjáratának ékes fordítását becsempéssze egyik-másik lustaeszü negyedik homályos agysejtjeibe. Nehezen ment a dolog, mérgelődött is a tanár ur eleget, szinte beleizzadt. Lajcsi jót mulatott ezen a gyötrelmes munkán, mert úgy vélekedett, hogy ő nem tartozik a »bandába.« Most, amikor az ugynevezett »nehéz lovasság« felel, ő nem is tartozik odafigyelni, amit láthatóan is kimutatott, amikor mindenféle szem-, kéz- és lábjelekkel telegráf-érintkezést vett fel még a legtávolabb ülővel is. Matkovics tanár urat ette ugyan a méreg a »nehéz lovassággal« folytatott gyötrelmes harc miatt is, Lajcsit azonban mégsem zavarta meg kedvelt szórakozásában, mert nem akarta az időt lopni, amikor itt az intő konferencia s még oly sok tanulónak kell lefelelni. Csupán annyit kérdezett meg Lajcsitól óra végén szörnyű nyugalommal és komolyan:

— Goldner, mit hoz neked a Mikulás?

— Nem tudom, tanár ur, kérem, — feleli vidáman Lajcsi vén diákos hanglejtéssel.

Nem is gyanította Lajcsi barátunk a kérdés lényegét. Fülöp Lajos azonban, az osztály leg-hosszabb és legkomolyabb tanulója kiérezte, hogy ez nem vaktában fakadt kérdés volt. Meg is mondta Lajcsinak:

— Komám, alighanem baj leszen a Mikulás hozta ajándékkal!

Ez óra után Matkovics tanár ur ott találta a tanáriban a Goldner Lajcsi papáját, aki az intézet orvosa is volt s így gyakrabban belátogatott hol hivatalosan, hol meg egy kis beszélgetésre. Ezuttal csak egy kis tereferére.

— Éppen tanár urat várom, hogy mint osztályfőnököt megkérdezzem, hogyan van Lajcsival megelégedve.

— Úgy ötven percentben ki vagyok Lajcsival békülve.

— Akkor jól van. Eltaláltam. Mikulás napjára egy ezüstórát vettem neki. Ötven percent ezüstórának felel meg. Aranyóra csak száz percentért jár.

Közben elmúlt a tízperc, Goldner orvos ur

elment. Matkovics tanár ur leült dolgozatot javítani. Először is éppen Goldner Lajcsi füzete akadt a kezébe. Indulatosan nyitotta ki, szinte figyelmesek lettek rá kollegái is, különösen amikor félhangosan megjegyezte:

— Adok én neked ötven percentes ezüstórát!

De nem szólt senki, ami bosszantotta is kissé Matkovics tanár urat. Nem is álhatta sokáig, megtörte a csendet:

— Ez a Goldner gyerek a leghaszontalabb és legfigyelmetlenebb az egész negyedik osztályban, állandóan mérgeledöm vele. Akár magyarázok, akár feleltek, még a fülehegyét sem tartja oda. Komisz fráter.

— Hát az, — hagyja helyben Zalai tanár, aki pedig nem is tanít a negyedik osztályban, nem is igen ismeri a Lajcsi gyereket. Csak éppen azért szólt, hogy ne zavarja munkájában Matkovics hangos gondolkodása.

A tanári testület benne időző tagjai meg némi elégtételt is éreztek magukkal szemben Matkovics mérgeledésében, mert konferenciák alkalmával igen erélyesen szokott védelmére kelni a negyedik osztálynak. Ilyenkor nem volt rossz magaviseletű egy negyedista sem. Valósággal kieroszakolta a »Zászlóvédő« cím megtisztelő kiténtetést a negyedik osztálynak minden évvégi osztályzó konferencián.

Matkovics tanár ur a jelenlevő kollegái gyér helyesléséből kiérezte, hogy önmaga ellen beszél, amikor egy saját osztályabeli tanulót szokása ellenére ilyen kellentelen szönyegre hozott. El is hallgatott, mást gondolt, hogy majd saját hatáskörében kellő diszkréció mellett leszámol Lajcsival.

Ilyen lelki hangulatban köszöntötte Mikulás reggele is Matkovics tanár urat. Lajcsi meg annál rózsásabb kedvvel nyitott be reggel osztályába és azonnal hatalmas hangon közölte, hogy a Mikulás megérkezett, neki hozott párisi művészettel díszített svájci órát, mely pontosabban jár, mint a greenwichi csillagvizsgáló órája és szilárdabban járnak a tengelyei a csapágákban, mint a Föld tengelye a Sarkcsillag körül.

Azután következett egy viharos latin óra, amilyen még nem volt, legalább Lajcsi azt hitte, hogy ilyen még nem ért meg. Matkovics tanár ur első szava ez volt:

— Ki a szótárakat!

Lajcsié hiányzik. Azután felelnek a gyerekek. Lajcsi fecseg jobbra balra, Matkovics tanár bosszankodik kegyetlenül. Lajcsi padra teszi az órát, nézi, gyönyörködik benne. Egyszer felhangzik a kérdés szigorú hangon:

— Goldner, hány óra?

— Háromnegyed kilenc, tanár ur, kérem feleli ijedten Goldner.

— Nagyon helyes, Goldner, máskor ne játsz az óráddal. Jövő ilyenkor jelentkezel érte. Hallottad?!

— Igen, feleli Lajcsi barátunk igen halkán.

Egy álló esztendeig tilos volt ez a kérdés: »Mit hoz a Mikulás?« — Goldner kétségbeesett, ha ezt a kérdést hallotta, Matkovics tanár urat meg ette a csendes méreg, ha kartársai kérdezték: Mit hozott Goldnernek a Mikulás?

Sárbogárd.

A négylábu szörnyeteg.

Bolyongván a kisbaczoni kertben, mély gondolatokba merült Öcsike, aztán egyszerre csak megszólalt s mondá, amint következik:

— Van nekem egy nadselű gondolatom.

— Elé vele, — biztatta Andris.

— Azs nekem a nadselű gondolatom, hogy te papirosból kivágsz egy álarcot, de olyan sörnyeteget, tudod?

— No és?

— Ezst azs álarcsot én felkötöm a Pufi fejire.

— Ha engedi...

— Nekem engedi, mert én már jó barátságban vagyok vele.

Hiszen, Andrisnak gyerekjáték volt a feladat: egy-kettő kész volt az álarc, ki is pingálta, de úgy kipingálta, hogy

ember legyen, aki kitalálja: emberi vagy állati álarc-e az.

Szóval: amilyen nadselű volt a gondolat, olyan nadselű volt az álarc. Posza,

füttentett Öcsike Pufikának, a Stánci néni kedves kuttyuskájának, a kapu előtti kőpadra felugratta s mondta neki:

— No, most ülj le szépen, Pufikám, aranyosom, maradj szépen, úgy felöltöz-

tellek, hogy a kedves mamád, akarom mondani: Stánci néni sem ismer reád.

Már rajta is volt az álarc s alig húzódott vissza Öcsike meg Andris a kapu mögé, már jött is arrafelé egy fiatalember, meg egy kisasszonyka.

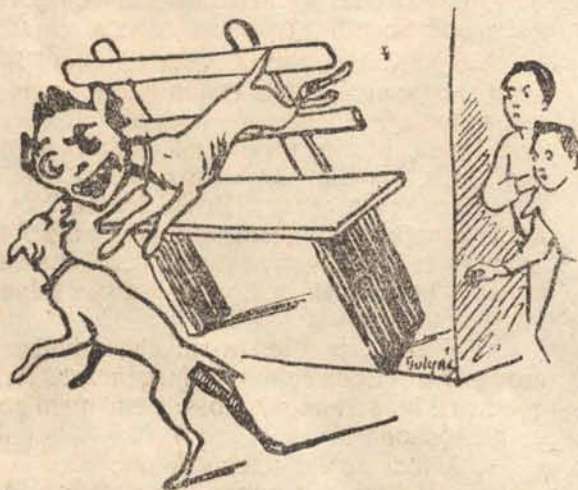

— Jesszus Márja! — sikoltott a kisasszonyka.

— Hah! — tántorodott hátra a gavallér, de úgy, hogy a kalap leröpült a fejről, aztán uccu neki, vesd el magad! — szaladtak, mintha szemüket vették volna!

— Na, — mondta Andris megvetően — ez ám a hős fiatalember.

Hát, igen, elszaladt a gavallér meg a kisasszonyka, de egy perc sem telt belé, arra jött egy kutyácska, akinek Pincurka volt a neve s édes testvére Pufikának.

— Mi ez? — gyökeredzett Pincurka lába a földbe. A lába s a farka a Pufikáé, az én édes testvéremé, de a feje, a feje! Vau, vau, te vagy-e Pufika?

De Pufika hallgatott, mint a disznó a rozsvetésben, mintha csak segíteni akart volna Öcsikének a tréfában.

— Szólj már, Pufika, te vagy-e, mert ne legyen kutya a nevem, ha le nem harapom a fejedet.

Pufika hallgatott.

— Mit! Süket vagy? — lobbant szörnyű haragra Pincurka, azzal egyet ugrott, kettőt szökött s hamm! bekapta, akarom mondani lekapta a Pufika fejét.

— Megállj, ebadta, — lobbant szörnyű haragra Pufika is, mert mi türetagadás, Pincurka beleharapott az orrába, az igaziba. Egy pillanat és leugrott a földre, utána Pincurkának.

— Szaladj, Pincurka, szaladj, — biztatta Andris.

— Fogd meg, Pufika, fogd meg, — biztatta Öcsike.

— Jobb volna, ha visszahívnád, — mondta Andris nagy komolyan. — Látod, látod, most két testvért veszítettél össze...

— Vissza, vissza. Pufika! — kiabált Öcsike s im Pufika is Pincurka is visszafordultak: szent volt a béke...

(Kisbaczon.)

ELEK NAGYAPO.

A verseny állása!

A Cimborá előfizetést gyűjtő versenyének feltételei szerint a Cimborá kiadóhivatala a lap minden egyes számában közölni köteles a következőket:

a) Mikor bocsájtatott ki az első iv.

Az első iv kibocsájtásának kelte 1924. júl. 24.

b) Számszerint de név nélkül, hogy az illető szám lapzártának napján hány gyűjtőiv érkezett vissza;

Visszaérkezett három gyűjtőiv.

Jelen számunk zártának napja 1924. november 3.

c) Számszerint az illető gyűjtő nevének és lakhelyének feltüntetése mellett, hogy hány olvan gyűjtőiv érkezett vissza, amely legalább 10 előfizetőt tartalmaz, akik egy évi előfizetési összegüket a Cimborá kiadóhivatalának beküldötték; Gyűjtőiv még nem érkezett vissza.

d) Hogy az illető lap zárásának napjától számítottan még hány nap van hátra, hogy leteljen ez a 150 nap, amelynek esetén a versenyt, mint meddő versenyt le kell zárunk.

A verseny lezárásának napjáig még 57 nap van hátra.

A jelen számnak zárási napja 1924. nov. 3.

Az öreg Gajda kincses karosszéke.

— Irta: HALÁSZ SÁNDOR. —

II.

Másnap reggel új szegény kopogtatott az ószeres ajtaján. Halkan és félénken, mint a nyomoruság. Az öreg nem nyitott ajtót. Dél felé egy másik. Az sem kapott választ. Este felé a házbelieliek betörték az ajtót.

Gajda bácsi halva feküdt a rossz ágyon, jobb keze lelógott, arcát belepte a por és ujjai között vékony hálózövésbe kezdett már egy pók.

A házbelieliek és a szomszédok tanácstalanul állottak a kiszenvedett ószeres holtteste előtt. Mi a tennivaló? Kié ez a tetem? Hol a könny, mely patakzik elmúlásán? Hol a sziv, mely sajogva fáj a másíthatatlan halál előtt? Az emberek hangtalanul álltak a rozoga ágy lába előtt. Egyik-másik, főként az asszonyfélék, keresztet vetettek, a férfiak ha legfeljebb levették süvegüket.

A percek folytonosságában kiéli magát a váratlan esemény döbbenése. Kis idő múltán megindul a szavak folyama és a hétköznap kicsinyes szürkesége pereg tovább.

— Ki fogja eltemettetni?

— Hát van ennek rokona?

— Ugye, so'se volt felesége?

— Ennek? No még csak a' kellett volna. Még a gyermekeket sem állhatta.

— Tudja, Sulyokné, hogy egyszer már azt liuttuk, vége az öregnek. Tavalyelőtt télen egyszer hetekig teremtett lélek sem látta, ki nem jött ebből a fészekből. A házmesterné megsokalta a dolgot, bezörgetett hozzá...

— Kutya baja sem volt. Csak itt ült és ült és ült.

— Bizonyosan aranyat csinált.

— Menjen már jó asszony, nem igaz az.

— Már hogyne volna igaz, mikor az ördög-gel cimborált.

— Hallod, komám, az asszonyok száját. Ezek aztán mindent kifundálnak. Nem cimborált ez a vén uzsorás senkivel, csak nyuzta a szegény embert, — nyugodjék békében! — oszt onnan volt neki a tenger kincse. Na, most aztán nagy hasznát látja — belökik az árokszélibe, aztán vagy bekaparják a kutyák, vagy nem.

— Eltemetteti a hatóság, meglássátok.

— Már az én pénzemből, az én adómból ne temettesse.

— Ihol a rendőr.

És jött is peckesen, komolyan, kis noteszébe írta már rendre: Gajda Kálmánnak hívták. És nem ment tovább.

— Hát senki sem tudja, hol született és mikor?

Nem tudta senki.

— Felesége, gyereke van?

— Itt la, ez a felesége — és egy rozszant próbababót rántott elő az egyik szomszéd. —

Bizonyára garasokért vette valamikor valami szegény varrónőtől.

Már kacagtak is. Gajda Kálmán halálának gyásza mindössze- eddig tartott. Már kiviccelték. Legalább ennyi örömük legyen. Mig élt, haragudtak reá, mert a szegénység a gazdagságnak örök ellensége. Most csufot üznek belőle, mert a gazdag Gajda Kálmánnak még annyija sem maradt e percben, mint az utszéli koldusnak, kit senki más, legalább a kutyája megsirat. Itt a szoba tele kincsel és mégis üresen, mert gazdálansága során kipusztul belőle minden érték, elhordják, elkótyavetyélik, dobra ütik.

És a kincsek lassan meg is indultak. A szomszédok, környékbelieliek mind szemérmelenebbül egy-egy »emléket« rejtettek a kötény árnyékába, a kabát takarója alá. Egy-egy ezüst gyertyatartó, virágváza, himzés, csipke, a nagy tintatartó, amelynek közepén ivesen terpesztette patinás bronz szárnyát a sas, egy kis elefántcsont szelence, öblös kiszivott tajtékpipák, sőt a kis ketyegő porcellán asztali óra, mind, mind új házba és jobb hazába vándoroltak.

Amikor végre elszállingózott a szomszédok kíváncsi serege és a rendőr hivatalosan lezárta a szoba ajtaját, szegényebb lett a kihült Gajda Kálmán és gazdagabb a sok ellenség, aki otthon nézegette, értékelte Gajda Kálmán vagyonának egyetlen porcikáját.

Reggelre a rokonság is előkerült. Távoli rokonok, de mégis csak rokonok. Az egyik pénzügyi tisztviselő, szegény, ütött sorsu ember, a másik egy asszony, ki hosszuszáru keztyűjét percről percre huzogatta, a harmadik, a legfiatalabb, egy jogász gyerek, aki eladta volna nagybátyától várandó egész örökségét egy jó éjszakaiért sok borral, pezsgővel, tánccal és zenével.

A három »rokon«, akik tíz évnél is több talán, hogy nem látták Gajda bácsit, mert rájöttek, hogy a rokonságnak hasznát életében ugy sem látják, sűrűn törülgették száraz szemüket. Azt hitték, így illik: legalább mutatni kell, hogy ők sajnálják és gyászolják az öreget. Sőt, amikor a temetkezési vállalat emberei be-bejöttek a halottas szobába, hogy ravatalt ácsoljanak, fekete lepleket borítsanak, a hosszú keztyűs néne még fel is zokogott.

Défelé már állott a ravatal, csendes lett a szoba és a három rokon is megéhezett. Az éhes gyomor ideges hangulatában nem ment tovább az alakoskodás.

A férfi szólalt meg először:

— Vajjon, mit gondoltok, szegény jó Kálmán bácsi hagyott-e hátra végrendeletet?

Az asszony:

— Bizony, bizony, tudni kellene, mi lesz a vagyonnal. Tíz napja sincsen talán, hogy utolszor nála jártam, (így hazudott, hogy ő lássék a

legjobb rokonnak!) akkor azt mondta szegény öreg: Zsuzsa fiam, egyedül Te szeretsz engem, Te keresed fel öreg nagybácsikádat, reád hagyom én a vagyonomat.

A fiu:

— Erre legfeljebb a négy fal a tanu, ugy-e Zsuzsa néni.

— Nézzétek gyerekek, — szólott bele a férfi — ne csaljuk egymást. Az öreg meghalt. Itt a szekrényekben, asztalfiában, talán a szalmaszákba varrva sok pénz lehet. Mi hárman vagyunk rokonok, bennünket hármunkat illet az egész. Békességben megosztozunk, aztán rendben van.

— De kérlek szépen, Józsi — vágott közbe Zsuzsa néne — mondom, egy hete sincsen, hogy reám hagyott mindent.

— Zsuzsa néném, — szólott a fiu — jobb lesz, ha ezek között a lomok között egy végrendeletet találunk, amelyből kisé, hogy sem magára, sem Józsi bácsira, sem reám nem ha-

gyott az öreg semmit sem, hanem ugy intézkedett, hogy a vagyona valamilyen jótékony egyesületnek adassék.

— Ugyan, majd ez az öreg gazember, ez a hirhedt uzsorás jótékony célra hagyja a vagyonát. Nincsen ennek végrendelete, nem gondol az ilyen pénzsóvár, rossz ember a halálra.

— De, Józsi, hogy beszélhetsz így, mikor Kálmán bácsi még itt fekszik a ravatalon, — sápitozott Zsuzsa néne és nagyot huzott a hosszúszerű keztyűn, ugy, hogy az majd ketté repedt.

Aztán eltemették Gajda Kálmánt. A pap dörmögött egy pár szót. Se jót, se rosszat, csak ugy ni, bele a levegőbe, értelem nélkül. Mert mit is mondott volna, kit vigasztalt volna, kit magasztalt volna? Meghalt egy ember, akinek sem felesége, sem gyermeke, sem öröme, sem nyugalma, sem szive, sem lelke, sem Istene, sem földi bálványja nem volt. Pénze volt! Verjék szagu, csunya pénze volt.

Folytatása következik.

Beszámoló a nyári vakációról.

— Kilencedik közlemény. —

Kedves Nagypó!

Engedje meg, kedves nagypó, hogy én is, bár későn, de mégis megírjam mint töl-töttem el a nyarat.

A pesti vizsgák után, amikor hazajöttem, nagyon el voltam fáradva. Mamikám megen-gedte, hogy két hétig pihenjek. Egész nap a kertben játszottam testvéreimmel és olvastam. Ez a pihenés folytatódott, mert nagymamával elmentünk Kalánba, egy kis hunyadmegyei fürdőhelyre. Ennek a vize kénes és jódos, gyermekeknek kiválóan jó vize van a fürdésre. A víz egy kömedencében van, melyet még a rómaiak furtak a kőbe, erről kapta a nevét, mert a medence kanálhoz hasonlít. A mese azt tartja, hogy tündérek építették.

Kaláni tartózkodásunk után hazajöttünk s nem sokára vendégeink jöttek, kik nagyon szerettek kirándulni. Egyszer felmentünk velük Nagyágra. Nagyág hegyeiben sok aranyat és ezüstöt bányásznak. Felmentünk a legmagasabb csucsra is, ahonnan gyönyörű a kilátás. Lá-tuk magunk előtt kis városunkat a várral. A városban a vár magas hegyecske tünik fel, a tetejéről az emberek kis pontnak látszanak, ha lenézünk. A nagyági hegyről a vár csak kis vakondturás. Messzebb Szászváros volt látható. Kun Kocsárd ref. kollegiuma még szabad szemmel is látható. Még tovább Vajda-Hunyad városa bontakozik ki a messzeségben. Itt megvénk gazdag vasércét olvastják fel óriási vaskohóiban. Örökké füstölő kéményeit messzelátóval jól meg lehet figyelni. Gyönyörű várának kiemelkedő alakját is látni lehet. A sok nagyobb község egymás mellett sorakozik

s nagyon sok kisebb-nagyobb gyárat tudunk. A vidék szépségével nem lehet betelni, a késői órákig maradtunk a Gurgujáta csu-csán, mely 1063 m. magas. Elég járható uton leereszkedtünk Nagyágra, ahonnan ökrössze-kérrel lementünk Csertésre, onnan lovassze-kérrel haza.

De igazi tárgya pályázatomban a dévai vár lenne. Ez a csinos kupalaku hegyecske gyönyörűen van fásítva. Ha valaki Déván ke-resztül utazik, itt az ablakhoz siet, hogy leg-alább messziről gyönyörködjön benne. Ha ide-gen Dévára jön, első dolga, hogy megkeresse ezt a történelmi nevezetességű helyet. Vendé-geink vágya is az volt, hogy mielőbb felmen-jünk velük a romokhoz. Egy kellemes nyári délután négy óra felé meg is indultunk. Gyö-nyörű, árnyas szerpentin uton haladtunk előre, néhol a fák oly sűrűn borulnak össze az ut felett, hogy egész sötét alagutat alkot. A har-madik út a legszebb útja, ennek a végénél már a kapuhoz érünk. Itt kezdődik az erős-ség. A kaputól fel a romokig még jól látszik a fal. A nagy vaskapu persze nincs már meg, csak az a bolthajtásos kis házféle van meg, amelyben benne volt a kapu. Innen a város telé is háromméteres két fal zárja el a kilá-tást, melyen lőrések láthatók. Most itt a fal mögött haladunk, a Maros völgyére csak né-mely helyen, ahol a fal ledől, van kilátás. Gyorsan jutunk fel a második kapuig. Bizony háboru idejében a várórség hősiesen védte az első kaput, az ellenség nehezen jutott el a második kapuig, mert Déva egyike volt a leg-erősebb váraknak, itt is két vaskapu fogadta

a támadót. Még tovább haladva már a romok előtt látjuk magunkat. Egy elég kényelmetlen lépcsőn telérünk a tetőre. Itt is hatalmas bolt-hajtásos kapun lépünk a várudvarba. A régi alkotmányok: szobák, bástyák, istállók mind rombadőlve. Azért még megtekinthető egy egy sötét szoba.

A kapu fölött az Ottó-bástya. Ide volt elzárva 1307-ben Habsburgi Ottó. László erdélyi vajda záratta ide, mert elvette tőle a magyar koronát. 1566-ban Izabella királyné itt tartotta fogságban Dobó István feleségét és gyermekeit. Eszünkbe jut Dávid Ferenc, az unitáriusok püspöke, akit innen dobtak a Marosba. Emlékére ezelőtt vagy 10 évvel az amerikai és angol unitáriusok az erdélyi unitáriusokkal együtt egy szép kis emlékművet emeltek. Ma ez az emlékmű nem látható, mert a forradalom tudatlan emberei ezt is szétzúzták. Szomorúan lépünk innen fel a falak közé, ahonnan valóban kies látvány nyílik a Maros völgyébe. A Maros keresztül kasul haladó zöld csikja körül a gazdag szántóföldek. Tul a Maroson a kéklő Erdélyi Érc-hegység, mely gazdag arany és ezüst bányahelyeket zár magába. Délfelé a Retyezát hóborított csucsait látjuk a napfényben csillogni. Oly gyönyörű a vidék innen hogy alig lehet azzal betelni.

Az alkonyat vet véget a kirándulásnak. Hét óra, haza kell indulni. Lassan haladunk lefelé, más uton, mint jöttünk, megragadó szép helyek, a vár legszebb oldala. Terrasz-szerű hely a bokrok elhelyezkedése, a közepünkben a vár legépebb része, a vadregényes út nagyon, nagyon szép.

Ha kedves nagyapó a jövő tavaszon, vagy a nyáron e kis város vendége lenne, éppen oly szépnek, azaz még sokkal szebbnek látná, mint amilyennek én leírtam.

Kezeit csókolja Nagyanyónak és Nagyapónak szerető unokája:

(Déva.)

Balog Bözsike.

Kedves Elek Nagyapó!

Amikor az iskolai év végéhez közeledtünk, jó szüleink arról kezdtek egymás között tanakodni, hogy hova adjanak ki minket, a két nagyobb fiút, gyalolni, hogy egy kissé összeszedjük magunkat a sok tanulás után. (Itt megjegyezzük, hogy még van két kis öcsénk, az öt és fél éves Laci és a két éves Pista). Apukánk román szóra akart minket küldeni, anyukánk németre. Ez utóbbi helyen románul is tanulhattunk volna. De jó szüleink amíg így tanakodtak, közben jött egy levél Désről a nagynéninktől, melyben minket a nyári szünidőre magához hívott. Nagyot ugrottunk örömben, hogy megláthatjuk Dés városát is. Jól meggondolva-fontolva a dolgot, végre is jó szüleink beleegyeztek abba, hogy Désen töltsük a nagy szünidőt, amit jeles bizonyítványainknak köszönhattunk.

Julius 7-én jött értünk nagynénénk és vele 14-én délelőtt indultunk utnak és Désen nagybátyánk fogadott szeretettel bennünket. De először is utleírásunkkal kezdjük, hogy így eljuthassunk ahhoz a ponthoz, hogy leírjuk, mily gondtalan, játszói kedvvel, gyermekded kedéllyel, nem törődve semmivel, töltöttük időnket. Hisz' ki tudja, a jövő meg fogja e megint hozni számunkra ezt a kedves időt?

Tehát kezdjük:

Mint fentebb is említünk, július 1-én indultunk utnak. Az utunk szerencsés volt. Kolozsvárra érkezve, leszállunk a vonatról, beadtuk csomagjainkat a ruhatárba és elindultunk a városba körülnézni, mivel a következő vonatunk csak este egynegyed tízkor volt indulandó. Mi pedig délután fél hatkor érkezünk Kolozsvárra. Minthogy mi eddig ilyen hosszú utat nem tettünk, kissé fáradtak voltunk, de azért érdekelték a város szépségei. Voltunk a főtéri róm. kath. nagytemplomban, hol hálát adtunk a jó Istennek, hogy eddig is megsegített utunkban. Körülnéztük a szép templom belsejét, s egész más kedéllyel léptünk ki belőle. Megtekintettük a Mátyás-szobrot is, mely gyönyörű szép alkotás. Láttuk Romulus és Rémus emlékszobrát a farkassal jelképezve. Egyéb dolgokat is szeretünk volna megtekinteni, de az idő előrehaladottsága miatt már lehetetlen volt, mert az indulási időhöz közeledtünk. 8 óra után érkezünk ki az állomásra. Az étteremben megvacsoráztunk és vártuk az indulási időt. 9 órakor be is ültünk a vonatba, amely 9:15 perckor indult el. Ahogy elindultunk, egy kis vihar keletkezett mennydörgéssel és villámlással, amitől bizony mi egy kissé félünk s ami bennünket Szamosújvárig kísért. Ott kezdett derülni az idő és így Désre jó időben érkezünk éjjel fél 12 kor, hol kocsira ülve, új otthonunkra hajtottunk. Ott bennünket finom, jó kecsketejjel kínáltak meg, amit mi a legszívesebben el is fogyasztottunk és már annyira álmosak voltunk, hogy azonnal le is fektedtünk és reggel 7 óráig föl sem ébredtünk. Ekkor fölkelünk, felöltöztünk, megreggeliztünk és kimentünk a piacra nagynéninkkel bevásárolni. Onnan hazatérve kimentünk nagybátyánkkal az alsó ligetbe sétálni és élvezni a jó, friss levegőt. Délután szintén kimentünk oda és megtekintettük a tenniszpályákat.

Három tenniszpálya van: egy magyar, egy román és egy zsidó. Délutánonkint rendezen néztük a játékot. Néha ki-kirepült egy egy lapda, amit mi visszahajítottunk. 5 óra után tértünk rendezen haza, mert nagybátyánknak volt két kecskéje, az egyiket Micinek, a másikat Szerekucának hívták és azok elébe kellett menjünk, mert különösen a Mici szokott elcsavarogni a városba, ahol a pék-sátrakat nagy előszeretettel kereste fel, lopkodva onnan a perezeket és kifliket, miáltal sok kellemetlen-

séget okozott nagybátyánknak. S hogy ennek a kellemetlenségnek elejét vegyük, azért kellett nekünk délutáni szórakozásainkat megszakítani. Napközben is kimentünk néha megnézni a kecskéket, mert észrevettük, hogy a pásztor a kecskéket megfejte és a tejet saját hasznára fordította. Most, mint olvassuk nagybátyánk leveléből, a két kecskét eladta, de megvigasztal azzal, hogy jövőre jobbakat fog venni, hogy több tejet tudjon adni nekünk. Volt a háznál két szép kert is, ahol mi szerettünk foglalatostkodni. Volt sok gyümölcsfa benne és sok virág is, amit mi mindennap meg szoktunk öntözni. Nagybátyánknak volt a kertjében lugas is, amit ő nem használt és nekünk adta, hogy rendezzük be a magunk számára. Ezt elneveztük a mi kis Rezidenciánknak. Innen küldtük széjjel leveleinket szüleinknek és ismerőseinknek és néha napján itt aludtuk délutáni álmainkat.

Vasár- és egyéb naponként szoktunk kitérni a Szamos partjára és végignéztük a footballmérkőzéseket. Egy-két délután voltunk Göncy Lalónál is, hol igen jól töltöttük az időnket. Még sok kellemes szórakozásban volt részünk és észre sem vettük az időt.

Tervbe volt véve, hogy egy kirándulást teszünk Kozárvárra, de az idő megváltozott s így az elmaradt. Így töltöttük mi e a nagy szünidőt Désen, mely augusztus 30-án ért véget. Jött a levélszűrlés, hogy jöjünk haza. Haza nagybátyánk hozott minket. Az indulás napján korán keltünk, mert a vonat Désről reggel 6 órakor indult, elröpítve bennünket onnan, hol annyi sok kellemes időt töltöttünk. Dé után fél 5 órakor érkezünk haza 7 heti távoét után, szűrlésük első karjai közé repültünk.

Igy végződött a mi szünidőnk. Kérjük a jó Istent, hogy a jövő szünidőt is hasonló módon tölthetnénk el.

[Oyulafehérvár.]

Labud Anti és Józsi.

Kedves Elek Nagypó!

Nem azért írom e beszámolót, hogy valami érdekessel, ujjal mulattassam a Cimborá

olvasóit, hanem, hogy eleget tegyek a Nagypó kedves figyelmeztetésének.

Ahogy letettem az abszoláló vizsgát, édesanyám bejött és kivitt a nagymamáékhoz. Nagymamáék Marosujvár mellett egy kis falucskában laknak. Öt órát kocsin mentünk, félórát pedig lépésben serpentin, erdős úton s ekkor megérkeztünk Hariba, abba a kis eldugott falucskába, ahová még posta is háromszor jár hetenként, de a Cimborát mindig megkaptam. A faluban nincs egy olyan hely, hogy az egész falut be lehetne látni. Nagyon szerettem a mezei munkát nézni és azért legtöbbször résztvettem az aratásban és a többi mezei munkában. Amikor csak megengedték, hogy kimenjünk, mindig nagy volt az örömmünk. Még nagyobb volt az örömmünk, ha megengedték, hogy mi vigyük ki a nagypapa uzsonnáját, mert nagypapám úgy pakkolta az uzsonnát, hogy nekünk is jusson és ez sokkal jobban esett, mint az, amit otthon a megterített asztalnál kaptunk. A nagypapa tábort székét ki-neveztük asztalnak, kényeiket körültraktuk s itt meguzsonnáltunk.

Nagyon tetszett nekem az, hogy amikor az aratást elvégezték: az egyik aratóleány bevitt nagypapámnak a konyhára a keresztet, amelyet búzából készítenek s az úton, aki tudja, leönti. S ekkor mi is vízzel felfegyverkezve vártuk, hogy hozza a keresztet. Néha Kató hugommal segítünk almát, krumplit hámozni stb. De azért a vakációnak legtöbb részét játsszással töltöttük. Most már karácsonyig, kedves Elek nagypó, bucsuzom, mert aligha nem, csak a rejtvények megfejtésével fogom felkeresni, mert sok a tanulnivalóm.

Kezeit csókolja:

(Nagyenyed.)

Kovács Piroška.

Szegénységedet ne szégyeljed,
Hisz elsők közt van a te helyed.
Szegény vagy bár a földiekben,
Annál dúsabb vagy egyebekben.
Hol fel, hol le forog a kerék,
Isten forgalja szegény emberét,
A gazdagét is fel s lefelé;
S ha érdemes volt, akkor elé
Szegény is gyakran jut már,
S hátul maradt a gazdag számára.

A v a l ó d i
Schicht „Szarvas” védjegyű szappan

kiméli értékes fehéreneműjét.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél a így a rejtvénymegfejtés is egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bajánli Mici) u. p. Nagybaczon, (Bajánli Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelet, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Polifka Margit Szováta. Az egész nyáron tanulnod kellett, mert két évet mulasztottál a betegség miatt, emiatt nem írtál oly régen nagyapódnak. Nyilván ez az oka, hogy oly röviden számoltál be a nyári vakációról, de énnekem ezzel a rövid beszámolóval is örömet szereztlél s hiszem, ezután gyakran szerzel örömet a leveleiddel is. — Csűrös Pisti Gyulafehérvár. A kiadóbácsi pótolja a 40. számot, én azonban hosszabb levelet várok tőled. — Virsik Mária és Elemér Galgóc. Megkaptam az üdvözetet a Vág melől, az alól az öreg hársfa alól, amelyről te, Mária, verset is írtál. Mondanom sem kell, végtelenül jól esett, hogy bármerre járlok, gondoltok reám. — Tauszig Imre Sárbovárd. A leveleddben jelzett indiai levélbélyeg és a 400 korona, melyért cserébe egy román lelt kérsz, bizony nem volt a levélben. Ugy látszik, a hosszú uton valaki kíváncsi volt arra, hogy mit rejt a leved. Majd, ha Pesten leszek, megkapod az ígért bélyegeket és megkapod a lelt is. A rejtvényed meglehetősen nehéznek látszik, kíváncsi vagyok, ha majd sorra kerül, megtudják-e fejteni az olvasótársaid. — Szilvássy Károly, Szinérváralja. Szeretlél volna te is Szatmárra repülni, látni és hallani nagyapót, de megakadályozott ebben a szegénység, amely „mindenbe bele szól”, de azért ne mondj le a reményről, hogy egyszer mégis találkozzunk. Az idáig megjelent nyári beszámolókat helyesen bíráltad meg s helyesen osztályoztad. Természetes, hogy magam is osztályozni fogom annak idején. A számrejtvényed sorra kerül, a kétvégű szavak összeállítását pedig nagyszerű munkát végeztél. — Főrszter Katóka, Brassó. Közöld velem pontos címedet, hogy teljesíthessem a kívánságodat. A verseid általában figyelemreméltók s különösen „Itt az ősz” című verseléd dolgában is csaknem kifogástalan. Kérde, mi van a Pufi kutyával? Az bizony itt maradt Kisbaczonban, bár Őcsike szerette volna magával vinni. Tökmag őfelségét, kívánságodra, megkértem, hogy ezután gyakrabban harmónikázzék. — Rados Ibolya, Kolozsvár. Sokáig nem írhattál, mert igen sokat kellett tanulnod románul, de meg is volt az eredménye a tanulásodnak, mert mindenből tisztá kiűnőd volt. Így aztán nem csodálom, hogy a nyarat egészen a pihenésnek szentelted. Örvendek, hogy jól kipihentéd magad nagymamáéknál falun s elég erőt szerzeltél az új iskolai évre. Hiszem, hogy a jövő nyáron lesz majd időd arra is, hogy beszámolj a vakációról. — Nagy Mancika, Gyergyószentmiklós. Oly boldog vagy és oly sok hálával tartozol apukádnak, hogy a Cimborát számodra megrendelte. Felolvasol belőle kis hugodnak is Bogdyának és Cuncikának s őket is, érdeklik az Őcsike „nadseli” gondolatai, pedig csak ovodások. Mindezt nagy örömmel olvastam s remélem, gyakran szerzel nekem örömet leveleiddel. — Csép Margit, Nagyenyed. Intézkedtem, hogy a kiadóbácsi megindítsa az újságot Acél Margit és Ilonka címére [Strada Bailor No. 16.] akiket te szerztél meg előfizetőknek. Dicséretet érdemelsz buzgóságodért s vajha mennél több unokám követné a te példát, mert mennél többen olvassák a Cimborát, annál nagyobb kedvvel írja és szerkeszti azt nektek nagyapó. — Rados István, Kolozsvár. Te sem írtál a nyáron, éppen mint Ibolya nővéred, de azért te sem feledkeztél meg sem nagyapóról, sem a Cimboráról. A cserkészkönyvek kaphatók a Cimborá kiadóhivatalában, s ha meg akarod rendelni, egyenesen oda cimezd a pénzt. Örvendek, hogy megfogadtad a tanítónéni szavát, aki mindig mondja: tanuljatok az abszolváló vizsgára. — Erőss Alfréd Temesvár. Nagy érdeklődéssel olvastam Cosbuc gyönyörű költeményének a fordítását, csak itt-ott kel simitanom rajta és sorra fog kerülni. Helyesen teszed, ha a jelesebb román költők verseit átülteted magyarba, mert valóban kívánatos volna, hogy az egy föl-

dön élő népek megismerjék egymás irodalmát, mert a kölcsönös megbecsülés lenne az eredménye. — Strómpel Lili Balavásár. Te is ugy szerettél volna Szatmáron lenni, hogy igaziból lássad nagyapót és megköszönled volna, hogy olyan szép újságot ír nektek. Valóban, én is szerettem volna, ha megismerhellek téged, aki nagyon szereted a meséket s csak arra kérsz, hogy ne írjunk szomorukat, mert te akkor nagyon busulsz. Hiszen amennyire lehet, kerülöm is a szomorú meséket, de teljesen mellőzni nem lehet, mert nemcsak vidám, de szomorú dolgok is történnek az életben s lassan-lassan azokkal is meg kell ismerkedned. A két őcsikédnek üzenem, hogy ne lérmázzanak olyan erősen, amikor te levelet írsz, mert egyszer csak betoppanok hozzátok és mind a két őcsikédnek hátrakötöm a sarkát. — Früstök Baby Facset. Már régen készülsz írni nagyapódnak, de valahogy mindig elmarad a levélírás, most meg azért nem írtál az őcsikéddele együtt, mert a kész leckédre ráöntölte a tentát. No de most mégis írsz és érdeklődöl, hogy mi az igazi neve nagyapó Őcsikédnek és hány éves. Az ő becsületes neve Benedek István és 9 éves. Ime, kívánságodat teljesítettem, válaszoltam, de nekem is van ám kívánságom: az első leveledet sok-sok levél kövesse. — Früstök Őcsike Facset. Te is rég készülsz írni, de inkább szeretnél beszélni nagyapóval, mert az írás még nagyon nehezre esik, minthogy csak második elemista vagy. Amint leveleddől látom, az anyu is rajzolt a multkor egy nagyszerű térképet az asztal közepére, u. i. feldöntölte az egyik kávésbögrét. Persze, ha ti kiöntöttök egy csöppet is, mindjárt kikaptok, írod te. Már mit tanácsoljak neked? Azt, hogyha anyuka feldönti a kávésbögrét, büntetésül a sarkokba állítsad? Igen ám, de akkor ki ad neked kávé és minden jót? Egyébként az írással meg vagyok elégedve. Számotartom az ígéretedet, hogy ezentul szorgalmasabban írsz. — Thomas Ada Kilyénfalva. Bizony sokára lesz nyár, de ha eljön és az Isten megsegíti, te is elfősz Kisbaczonba, mert Erdővidéken fogsz nyaralni. Már előre örvendek a látogatásnak. — Kelemen Margit Segesvár. Nem csuda, ha tévedtem és Segesvár helyét Puji írtam a neved után, mert ott is van Kelemen Margit nevű unokám. Amint időm engedi, újra írok neked, följegyezve magamnak pontos címedet. — Beteg Kató Kolozsvár. A multkor rövid levelet írtál, most jóval hosszabbat írsz, hogy én is olyan hosszú levelet írjak neked. Annak örvendek, hogy szeretsz olvasni, de annak nem, hogy nincs elég időd az olvasásra. Ám azt hiszem, ha helyesen beosztod az idődet, jut időd olvasásra is. Egyébként nem az a fontos, hogy sok könyvet olvassál, hanem, hogy amit olvasol, az jó legyen. Azt nem tudom, hogy mikor megyek Kolozsvárra, mert a téli hónapokat Pesten szeretném tölteni, ahol jól kipihenném magam. — Berekmeri József és Antal. Most találkozom először a neveddel, de nem találom nevetek után a helység nevéét. Ezt következő leveleitekben pótoljátok. A pótlórejtvény jó, a sakkrejtvény nem sikerült. — Fekete Imre és Ferkó Nagyvárad. A kiadóbácsi pótolja a 2. 31. 38. 39. számokat. — Latzina Berta Gyalár. Intézkedtem, hogy az újságot ezután Latzina Vilmos nevére küldjék. — Herskovics Augusztina Petrozsény. A kétvégű szavakat megkaptam, majd annakidején beszámolok róluk. — Tátray Barna Nagyvárad. Magam is azt hiszem, hogy ezentul nem lesz rozsdás Tökmag király harmónikája. Az írással nem találtam csunyanak, bár nagyon álmos voltál, amikor írtál. — Botány Gizike Gyimesbükk. Leirhatatlan örömet szerzett neked, hogy a te szeretett mostohaapád részére a Cimborát megrendelte. Örömmel látom leveleddől, hogy aki neked ezt a nagy örömet szerezte, csak névszerint mostoha, valójában édes jó apa. Leveleddben, mely végig csaknem kifogástalan helyesírással van megírva, jól esett találkoznom kétszer is ezzel a szóval: vadnak — vannak helyett. Azért esett jól, mert ha nem is nevezted volna meg a helységet, ahonnan a levelet írod, erről az egy szóról tudtam volna, hogy csiki leány vagy. Ennek előtte vagy 30 esztendővel a vasuton megismerkedtem egy őrnaggyal, aki alig kezdett beszélgetni, mindjárt megkérdeztem tőle: ugy-e, az őrnagy ur csiki? — Honnan gondolja, kérdezte ő. — Onnan, mondtam én, mert vannak helyett, vadnak-ot mond s máskülönbben is csiki-

asan beszél. Na, ez csuda, mondá ő, mert én 8 éves koromban árván maradtam, Csikból elkerültem, német katonaiskolát végeztem és soha többet nem jártam az én szülőházamban. Ime, Gizike, ez az a nyanyelv, ezt soha-soha elfelejteni nem lehet. A képrejtvényt pompásan rajzoltad meg, csak azért nem közölhetem, mert az ilyen kis képeknek aránytalanul költséges a sokszorosítása, de majd elkövetkezik az ideje annak is, hogy képrejtvényt is közölhetek. Mindenesetre gyakorold magadat a rajzolásban, mert van rá tehetséged. — Láng Endre, Szilágysomlyó. Minthogy már más beszélgetési témát adott fel Róza néni, a te beszélgetésedet csak itt jelezhetem: egyszer láttál egy csomó félkezi és félábu kol-dust, pénzt tettél mindeniknek a perseyébe s befejezed ezzel a kis történetet: „egyéb elmondani valóm nincs, csak az, hogy jótékonycélra mindig szívesen áldozni fogok.” Ugy legyen, édes unokám. — Nagy Magda és Ernőke, Nagyvárad. Mindkettőtöknek nagy örömet szerzett a megfejtésért nyert könyvecské, mely egy híres magyar ember történetét mondja el, mert szerelitek olvasni az effajta dolgokat az anyuka könyvtárából és szüleid is elolvasták a nyert könyvecskét. Megígérted, hogy ezután pontosan megfejted a regényeket s mint „jó magyar”, be is tartod a szavadat. Ennek igen örvendek, annál is inkább, mert az osztályodban téged, Magda, tartanak a legjobb tanulónak, de azért te nem bízod el magadat és tanulsz tovább is szorgalmasan és olvasod a Cimborát, melynek kivülről tudod már minden közleményét. Mennyi szép és jó egy rövid levélben! — Gottlieb Kató, Szatmár. Magam is sajnálom, hogy nem jöhettél el a mesedélutánra, mert ünnepelőtti nap volt és ilyenkor sok a dolog. Már pedig te vagy otthon a legnagyobb s természetesen sok volt a dologod, de azért láttad nagyapót — imodban. Hiszen majd látsz te ébren is engem. Igen kedves figyelem tőled, hogy azért irsz nagybetűkkel, ne-gyapónak megfájljon a szeme. Hát csak írj ez-zen is nagybetűkkel, mert ez a te érdeked is. Én hál-istennek az apró betűket is könnyen és személynélküli olvasom, természetesen, magam is szívesebben olvasom nagybetűs írást. — Gerő Bertalan, Szatmár. Nyilván kértél a múltkor a megfejtéssel, azért maradt ki a neved a névsorból. Most azonban idejében megérkeztek a megfejtések, nemkülömben a kétvégű szavak is. Kedvesen kezdem arra, hogy találkoztam veled a „Többszines”-i előadásán. — Kelemen Elvira, Puj. Határtalan az örömed, mikor megkaptad a könyvet, de arról nem számolsz be, hogy elolvastad-e és tetszett-e neked. A jelzett 90 lei nem volt a levélben s így azt kell hinned, hogy csak jelezted, de voltaképpen postautalványon küldöd a pénzt. Ebből az alkalomból figyelmeztetem minden unokámat, hogy hozzám sem levélben, sem postautalványon ne küldjenek pénzt, hanem küldjék Szatmárra, a kiadóhivatalhoz. Ez kezeli az előfizetési pénzeket. Már néhányszor megtörtént, hogy a levélben jelzett pénz nem volt a levélben s ez engem végtelenül bánt. Különben is levélben pénzt küldeni nem szabad és nem is, tanácsos. Ugy, Elvirácska, ugy! — Simay Irén Puj. Árna leány vagy, ott kellett hagyni szülőföldedet, a Bácskát, hol egyik, hol másik rokonnál találtál menedéket; meg kellett elégedned a IV. gimnázium végzésével, nem tanulhattál tovább, bár szereltek volna végezni a gimnáziumot. Most itt vagy a Kelemen Elvira édesanyjánál, aki neked nagynénéd, ahol segédkezel kedves nagynénédnek a háztartásban, aztán varni fogsz tanulni. Végtelenül sajnálom, hogy, amint írod, „a legszenlebb dologról” le kellett mondanod, de nyugodj bele a sorsodba s bele is nyugodhatsz, mert végre hosszú tévelygés után meleg családi körbe jutottál; megtaláltad az igazi otthonod. Itt láttad a Cimborát is és olvasod nagy élvezettel és amikor meghallottad, hogy nagyapónak nagy leányok is irnak, te is bátorságot merítettél az írásra. Hát csak írj mennél gyakrabban. Meleg érdeklődéssel kísérem életed továbbfolyását.

Csak oda menj, ahova hívtak téged,
Igy nem lesz fehér soha az ottléted.
Csak ott beszélj, hol helye van a beszédnek,
Akkor minden szavad találják szépek.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvány megfejtése is jogosít!
A rejtvány megfejtését, a megfejtő és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!
A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Pótlórejtvény.

- Beküldte: Kabos Éva. —
—erci —!bert
—lla —agda
—udi —kos
—énes —iza
—mma

A kezdőbetűk egy festőművész nevét adják.

Számrejtvény.

- Beküldte: Körper Elemér. —
1, 40, 27, 5, 8, 11, 3. Ebben tartják a pénzt.
2, 10, 0, 40, 15, 37, 22. Világítani szoktak vele.
7, 12, 5. Ezzel hajtják a mozdonyokat.
9, 30. E nélkül nincs házasság.
13, 17, 23, 24. Ha ezt nem csinálja az ember, akkor meghal.
14, 33, 20, 8, 42, 27, 8, 36. Ez van éjjel.
26, 8, 20, 25, 22. Ezzel varnak.
28, 13, 29, 30, 31, 32. Ez van Magyarországon a Tisza mellett.
16, 34, 25, 13. Ezt mindennap háromszor csinálja az ember.
19, 36, 3. Ebben alszunk.
35, 38. A kutya másik neve.
39, 40, 44, 32. Erdélyi város neve.
41, 18, 31, 43. Vezényszó.
1-44. Vörösmarty Mihály egyik ismert versének két első sora.

Szórejtvény.

— Beküldte: Kun János.

- A csunyanak ellentéte . . .
Minden gyárban van igen sok . . .
A vihar nagy fákat is ki . . .
Minden ember a lábával . . .
Az emberek közös neve . . .
A liszt a vízzel keverve . . .
A festőnek a festménye . . .
Minden ember, ki nem beteg . . .

Pótlórejtvény.

Beküldte: Szabó Juliska.

- alacsin —bolya
—r —ép
—ák —des
—ada —arándok
—lló —brak
—ár

Megfejtése egy nagy magyar író neve.

asan beszél. Na, ez csuda, mondá ő, mert én 8 éves koromban árván maradtam. Csikból elkerültem, német katonaiskolát végeztem és soha többet nem jártam az én szülőházamban. Ime, Gizike, ez az anyanyelv, ezt soha-soha elfelejteni nem lehet. A képrejtvényt pompásan rajzoltad meg, csak azért nem közölhetem, mert az ilyen kis képeknek aránytalanul költséges a sokszorosítása, de majd elkövetkezik az ideje annak is, hogy képrejtvényt is közölhetek. Mindenesetre gyakorold magadat a rajzolásban, mert van rá tehetséged. — Láng Endre, Szilágyssomlyó. Minthogy már más beszélgetési témát adott fel Róza néni, a te beszélgetésedet csak itt jelezhetem: egyszer láttál egy csomó félkézű és féllábu koldust, pénzt feltél mindeniknek a perselyébe s befejezed ezzel a kis történetet: „egyéb elmondani valóm nincs, csak az, hogy jótékonycélra mindig szívesen áldozni fogok.” Ugy legyen, édes unokám. — Nagy Magda és Ernőke, Nagyvárad. Mindkettőtöknek nagy örömet szerzett a megfejtésért nyert könyvecske, mely egy híres magyar ember történelmét mondja el, mert szeretteitek olvasni az efajta dolgokat az anyuka könyvtárából és szüleid is elolvasták a nyert könyvecskeket. Megígérted, hogy ezután pontosan megfejted a regényeket s mint „jó magyar”, be is tartot a szavadat. Ennek igen örvendek, annál is inkább, mert az osztályodban léged, Magda, tartanak a legjobb tanulónak, de azért te nem bírod el magadat és tanulsz tovább is szorgalmasan és olvasod a Cimborát, melynek kívülről tudod már minden közleményét. Mennyi szép és jó egy rövid levélben! — Gottlieb Kató, Szatmár. Magam is sajnálom, hogy nem jöhettél el a mesedélutánra, mert ünnepelelőtti nap volt és ilyenkor sok a dolgom. Már pedig te vagy otthon a legnagyobb s természetesen sok volt a dolgod, de azért láttad nagyapót — imodban. Hiszen majd látsz te ébren is engem. Igen kedves figyelem tőled, hogy azért irsz nagybetűkkel, hogy nagyapónak megfájduljon a szeme. Hát csak írd ezután is nagybetűkkel, mert ez a te érdeked is. Én hál'istennek az apró betűket is könnyen és szentíveg nélkül olvasom, természetesen, magam is szívesebben olvasom nagybetűs írást. — Gerő Bertalan, Szatmár. Nyilván nekéstél a mullkor a megfejtéssel, azért maradt ki a neved névsorból. Most azonban idejében megérkeztek a megfejtések, nemkülömbben a kétféle szavak is. Kedvesen kezdem arra, hogy találkoztam veled a „Többsincs” előadásán. — Kelemen Elvira, Puj. Határtalan az örömed, mikor megkaptad a könyvet, de arról nem számolsz be, hogy elolvastad-e és tetszett-e neked. A jelzett 90 lei nem volt a levélben s így azt kell hinned, hogy csak jelezted, de voltaképpen postautalványon küldöd a pénzt. Ebből az alkalomból figyelmeztetem minden unokámat, hogy hozzám sem levélben, sem postautalványon ne küldjenek pénzt, hanem küldjék Szatmárra, a kiadóhivatalhoz. Ez kezeli az előfizetési pénzeket. Már néhányszor megtörtént, hogy a levélben jelzett pénz nem volt a levélben s ez engem végtelenül bánít. Különbben is levélben pénzt küldeni nem szabad és nem is tanácsos. Ugy, Elvirácska, ugy! — Simay Irén Puj. Árva leány vagy, ott kellett hagyni szülőföldedet, a Bácskát, hol egyik, hol másik rokonnál találtál menedéket; meg kellett elégedned a IV. gimnázium végzésével, nem tanulhattál tovább, bár szeretted volna végezni a gimnáziumot. Most itt vagy a Kelemen Elvira édesanyjánál, aki neked nagynénéd, ahol segédkezel kedves nagynénédnek a háztartásban, aztán varrni fogsz tanulni. Végtelenül sajnálom, hogy, amint írod, „a legszentebb dologról” le kellett mondanod, de nyugodj bele a sorsodba s bele is nyugodhatsz, mert végre hosszú lévelgyés után meleg családkörbe jutottál, megtaláltad az igazi otthonot. Itt láttad a Cimborát is és olvasod nagy élvezettel és amikor meghaltottad, hogy nagyapónak nagy leányok is irnak, te is bátorságot merítettél az írásra. Hát csak írd mennél gyakrabban. Meleg érdeklődéssel kísérem életed továbbfolyását.

Csak oda menj, ahova hívják féged,
Igy nem lesz teher soha az offléted.
Csak ott beszélj, hol helye van a beszédnek,
Akkor minden szavad találják szépnak.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Pótlórejtvény.

— Beküldte: Kabos Éva. —

—erci	—lbert
—lla	—agda
—udi	—kos
—énes	—iza
—mma	

A kezdőbetűk egy festőművész nevét adják.

Számrejtvény.

— Beküldte: Körper Elemér. —

- 1, 40, 27, 5, 8, 11, 3. Ebben tartják a pénzt.
- 2, 10, 6, 40, 15, 37, 22. Világítani szoktak vele.
- 7, 12, 5. Ezzel hajtják a mozdonyokat.
- 9, 30. E nélkül nincs házasság.
- 13, 17, 23, 24. Ha ezt nem csinálja az ember, akkor meghal.
- 14, 33, 20, 8, 42, 27, 8, 36. Ez van éjjel.
- 26, 8, 20, 25, 22. Ezzel varrnak.
- 28, 13, 29, 30, 31, 32. Ez van Magyarországon a Tisza mellett.
- 16, 34, 25, 13. Ezt mindennap háromszor csinálja az ember.
- 19, 36, 3. Ebben alszunk.
- 35, 38. A kutya másik neve.
- 39, 40, 44, 32. Erdélyi város neve.
- 41, 18, 31, 43. Vezényszó.
- 1-44. Vörösmarty Mihály egyik ismert versének két első sora.

Szórejtvény.

— Beküldte: Kun János.

A csunyának ellentéte . . .
Minden gyárban van igen sok . . .
A vihar nagy fákat is ki . . .
Minden ember a lábával . . .
Az emberek közös neve . . .
A liszt a vízzel keverve . . .
A festőnek a festménye . . .
Minden ember, ki nem beteg . . .

Pótlórejtvény.

Beküldte: Szabó Juliska.

—alacsin	—bolya
—r	—ép
—ák	—des
—ada	—arándok
—lló	—brak
—ár	

Megfejtése egy nagy magyar író neve.

c
h
ut
a
l

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ezé
király
volt
no

A CIMBORA képes heti gyermeklap előfizetési árai

1924. október hó 1-től az alábbiak:

Romániában		Csehországban	
negyedévre . . . 90 leu		negyedévre . . . 20 ck.	
félévre . . . 180 leu		félévre . . . 40 ck.	
egész évre . . . 360 leu		egész évre . . . 80 ck.	

Jugoszláviában		Magyarországban	
negyedévre 50 dinár		negyedévre 36000 K	
félévre . . . 100 dinár		félévre . . . 72000 K	
egész évre 200 dinár		egész évre 144000 K	

Ausztriában

negyedévre —	28000 osztr. korona
félévre —	56000 osztr. korona
egész évre —	112000 osztr. korona

A Cimbora előfizetési díjait az előfizető a következő helyeken fizetheti be:

Romániában

Arad, Barót, Bánffyhunad, Dés, Déva, Dicsőszentmárton, Fogaras, Gyergyószentmiklós, Gyulafehérvár, Kézdivásárhely, Kovaszna, Lugos, Lupény, Maroshévíz, Marosvásárhely, Maramarosziget, Nagybánya, Nagyenyed, Nagykároly, Nagyszalonta, Nagyszében, Nagyvárad, Petrosény, Segesvár, Szászrégen, Székelykeresztúr, Székelyudvarhely, Temesvár, Torda, Vajdahunad, Vulcán és Zilah városokban három havonta megbízottunk, *Bihari József* nyug. postafelügyelő személynesen juttatja az előfizetési díjakat.

Ugyancsak személyesen megbízottaink veszik fel az előfizetési díjakat:

Kolozsváron a Lloyd Press hirdetési iroda,

Brassóban Krafft János, a Brassói Lapok pénzbeszédője,

Sepsiszentgyörgyön Szász Jenő,

Csikszereván Orbán Balázs, a Ganz-féle villamosági r. t. tisztviselője.

Minden más romániai városban vagy faluban lakó előfizetőink előfizetési díjaikat küldjék be postautóványon a Cimbora kiadóhivatalának, Satu Mare.

Csehországban

az előfizetési díjak a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlájára az alábbi pénzüintézeteknél fizetendő:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.-t.

Helmec: Bodrogi Bank r.-t.

Honovec: Galgóczi Hitelinizet.

Ilava: Ilavai Hitelbank

Lucenec: Nógrád megyei Népbank.

Auchanove: Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.-t.

Muhacso: Beregmunkácsi Bank r.-t.

Nitra: Nyitrai Takarékbank r.-t.

Nova Ves: Első Vágyhelyi Bank r.-t.

Nova Zámky: Érseki járási Népbank r.-t.

Presov: Éperiesi Bankegylet.

Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.

Sevbus: Nagyszőlősi Hitelinizet.

Sp. Nona-Ves: Szepe-iglói Hitelbank r.-t.

Trencin: Trencseni Hitelbank r.-t.

Magyarországon

a Cimbora kiadóhivatalának a Magyar román faértékesítő r. t. nál (Debreczen Piac-utca 42.) lévő számlája javára postautóval von.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsverlag A. G. in Satu-Mare (Rumänien) számlája javára.

Jugoszláviában

Kurir hírlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárusítója és főbizomanyosa.

A Cimbora könyvosztálya raktárról szállit irodalmi értékű ifjúsági könyveket. Jelenleg az alábbi könyveket szállithatjuk:

A ma költői	8 lei.
Balázs Ferenc: Mesefoylam	50 "
Benedek Elek: Katalin	80 "
" : Zsuzsika könyve	65 "
" : Galambok	65 "
" : Öcsike könyve	60 "
" : Rókané komámasszony	55 "
" : Többsincs királyfi	40 "
" : Hires erdélyi magyarok	40 "
" : Óh szép ifjúságom	55 "
Benedek Elek: Cimbora 1923. I. félév	150 "
" : Cimbora 1923. II. félév	150 "
Butykó: Törvénytárgyaztat. (Cserkész-törvények.)	12 "
Chun: Mély tengerek világa	180 "
Cooper: A vadfogó	95 "
Dienes Jenő: Magduska mesés könyve	60 "
Esopus: Háromszáz meséje	120 "
Ewald: Állatok	70 "
Ezeregy éjszaka meséi	105 "
Farkas Gy.: A táborfűz üzen. Cserkészbeszélések	12 "
" : Forrongó lelkek. Regény.	40 "
Gaál Mózes: Három kenyeres pajtás	65 "
" : Az utolsó lantos	55 "
Hankó Vilmos: Universum VI.	260 "
" : " VII.	260 "
" : " VIII.	260 "
" : " IX.	260 "
Kertész Mihály: Senki Tamás története	50 "
" : Szökés a teknőben	75 "
Mark Twain: Tamás urfi mint detektív	105 "
May Károly: A félelmetes	145 lei
" : A Skipetárok földjén	130 "
Molnár Ferenc: Pál-utcai fiuk	130 "
Monoky Sándor: Tündérmese	25 "
Münchhausen: Meséi	80 "
Radványi K.: Napsugár levették	10 "
Sebők Zsigmond: Csutora Jancsi kalandjai	130 "
Sven Hedin: Az északi sarktól a déli sarkig	170 "
Sziklay Ferenc: Hangeatka	80 "
Szondy György: Börme	80 "
Sztrilich-Kóczy: Tábori munkák	12 "
" : Cserkész segítségnyújtás	8 "
Térképisméreték 24 képpel	12 "
Verne Gyula: Egy sorsjegy	105 "
Verne Gyula: A francia zászló	105 lei.
" : Begum 500 milliója	120 "
" : Utazás a hold körül	130 "

A fenti könyveket a pénz előzetes beküldése vagy utánvét ellenében szállitjuk. Száz leu értékű rendelésen felül a postaköltséget mi fizetjük, azon aluli rendeléseknél 6 leu postaköltséget számítottunk fel.

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ
SZABADSÁJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ H-T BATHAI
A SZERKESZTÉSÉRTI DENEZ SANDOR FELEL
A SZINER DOLLAPOKAT DORVÁN REZSŐ RAJZOLTA